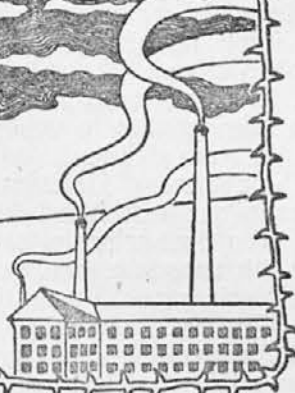

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrtletna . . . „ 0.75
Posam. šteč. „ 0.10

Štev. 45. V LJUBLJANI, dné 8. oktobra 1909. Leto IV.

Delavska izobrazba.

Ponižnost in skromnost je lepa čednost v zasebnem življenju, toda v političnem, v javnem življenju se s tem ne pride daleč. Politika in javnost imata namreč ponižnost za prijenljivost in skromnega človeka za bojazlivca, ki se ga dá z vpitjem in strahom v kozji rog ugnati.

Poglejte liberalce in socialne demokrate! Ni jih veliko, ali v javnosti tako kričijo, kakor bi imeli ves narod v žepu. Sicer pravijo, da človek takrat kriči, kadar mu prede; to je res, ali na drugi straži je pa zopet res, da ti ljudje marsikaterega naših ljudi s takim ravnanjem pod se spravijo. Torej več poguma, več odločnosti! Brez strahu pogledimo nasprotniku v obraz in mu svoje povejmo; to je veliko bolj pametno in uspešnejše, kakor pa molčati — in svoje — misliti.

Bodimo agitatorji! Brez agitacije ne pridemo naprej. Agitacija je edino delavsko orožje. Dunajski župan je nekoč dejal: Gospodje! Ena beseda je, ki čudeže dela in nam je zmago prinesla, in ta se imenuje agitacija. Agitiraj, delaj, govori za našo stvar povsod: doma, v tovarni, v gostilni, na zabavah, na izletih; vodi ljudi k našim shodom, predavanjem; daj jim naše liste v roko. Povsod se najdejo ljudje, ki še ne vedo, kod in kam; te je treba zdramiti, za našo stvar ogreti. Kdor jih prej dobi, za tem bodo šli.

Rado Bevk:

Nihče luči ne prižge . . .

Nad mesto je padal mrak . . .

In v temo se je zavijala soba, v kateri je ležala prej cvetoča in vesela, zdaj duševno in telesno strta Lidija. Boj in bolj je blede njen obraz, poteze na obrazu so se izpreminjale in bolešno zategovale in oledenele oči so zrle v strop . . . Sama je ležala. Ni je imela žive duše, ki bi jo sočutno vprašala kaj želi, ki bi tolažila njeno srce polno skrite bolesti. Parkrat na dan je stopila v njeno sobo mršava gospodinja, prinesla ji je hrano in pogledala — ali ni morda že umrla. Druzega človeka ni bilo k nji, nihče ni motil njenega miru, njene sramote. Le muhe so brenčale pod stropom in pajek je delal pajčevino v kotu.

In nekdanj?

Nekdanj je ona cvetela in klanjala se ji je gospoda, vsa mešanica mestnega gizdalinstva ji je dvorila, in ona se je zdela kakor boginja, pred katero zažigajo kadilo in jo — molijo . . .

In tedaj je njeno srce prvič zagorelo v ljubezni, prisegla je zvestobo akademiku Filipu,

Brej agitacije vse zastane, vse omrtvi, se začne vsaka organizacija krhati in drobiti — in postane v najkrajšem času brez življenja in mrtva.

Predvsem pa je treba delavcem več izobrazbe. Večkrat se slišijo tožbe, da je dandanašnji boj, ki se vrši med nami in nasprotniki, preveč hud. Je nekaj na tem. Ali odločnost ne bo prej iz javnosti izginila, dokler ne bo izobrazba vseh stanov prekasila. Izobrazba je velik kapital za vsakega. Več ko več, več veljaš.

Delavcem je treba pred vsem več politične in socialne izobrazbe. V času splošne in enake volivne pravice bi mogel biti vsak volivec, posebno pa delavec, poučen o vprašanjih, ki jih v javnosti, posebno pa v naših zbornicah, poslanci pretresajo. Gre za kožo delavca, gre za različne delavske naprave, za delavsko varstvo, za delavsko zavarovanje, za delavske plače. Pridejo volitve; stranke snubijo delavca, vse so polne sladkih obljub. Tukaj mora imeti delavec glavo na pravem koncu, da bo res oddal glas za prave, delavstvu naklonjene stranke.

Izobraženi delavci se vedno bolj rabijo v strokovnih društvih, pri oskrbovanju delavskih bolniških blagajn, pri različnih delavskih razsodiščih. Vsa ta vprašanja mora delavec kolikorliko poznati, da se ne bodo preko delavstva in v njih škodo rešila. Treba je tudi posameznim delavcem več strokovne izobrazbe. Kdor svojo reč točneje in spretneje vrši, ta sme tudi večjo plačo zahtevati.

S to strokovno izobrazbo vstric mora iti tudi izobrazba srca in uma. Kaj pa koristi navsezadnje delavcem ves nedeljski počitek, skrajšani čas dela, večja plača, če vsega tega ne zna izrabiti, če ne zna vseh teh ugodnosti v lastno dušno in нравno povzdigo obrniti. Samo tak napredek more delavca oplemeniti, mu med drugimi stanovi upoštevanje in veljavo priboriti in med delavstvo zadovoljnost prinesiti. Prilike za izobrazbo imamo delavci na Slovenskem dovolj. Na eni strani imamo strokovna društva, katerih član naj bi bil vsak delavec. Tu dobiš sorodnih tovarišev, svojega mišljenja, tu se naučiš svoje stanovske zavesti, tu se vcepi delavcu duh delavske vzajemnosti in di-

scipline. Tu se pojasnuje položaj delavstva in sredstva, s katerimi se dá ta položaj zboljšati.

Na drugi strani imamo vse polno socialnih, političnih, izobraževalnih tečajev, predavanj, shodov. Ne zamudi nobene prilike, ki se ti ponuja, da obogatiš svoj duh in svoje znanje. Posebno mlajšemu delavstvu, ki je še bolj gibčnega duha je zelo priporočati, da se udeležuje tega ali onega tečaja S. K. S. Z. Naroči se na naše liste, predvsem na »Našo Moč«, beri naše časopise, poslužuj se pridno knjižnice S. K. S. Zveze.

Delavec je dandanašnji skoro najbolj neodvisen človek; ne tako obrtnik in trgovec, in večkrat tudi uradnik, ki se mora ozirati neštetokrat na svoje odjemalce, na različno vladajoče javno mnenje in oblasti. To neodvisnost in izobrazbo je treba izrabiti, da bo postala delavstva v resnici — naša moč!

Velike priredbe v Ljubljani. V soboto, dne 16. oktobra, in v nedeljo, dne 17. oktobra, se bodo razvili v Ljubljani velepomembni dogodki. V soboto, dne 16. t. m., se ustanovi v Ljubljani naša narodnoobrambna organizacija, v nedeljo, dne 17. t. m., pa v s l o v e n s k a l j u d s k a s t r a n k a. Slovenski poslanci, slovenski župani, zaupniki slovenskih političnih društev in Kranjske, Štajerske, Koroške in Primorske se zberó ta dan v beli Ljubljani. Da dostojno proslavi dohod slovenskih veljitev iz vseh slovenskih pokrajin, je odločilo slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«, da na čast ustanoviteljem vseslovenske ljudske stranke priredi v nedeljo, dne 17. t. m., ob 6. uri zvečer v vseh prostorih »Uniona« v e l i k o l j u d s k o s l a v n o s t. Tako bo omogočeno slišati udeležnikom tudi odlični zbor »Ljubljane« in popolni orkester »Slovenske Filharmonije«, ki je že obljubil svoje sodelovanje. Poleg tega sodeluje še več odličnih moči, tako da bo tudi ta večere nekaj posebnega. Zato pohitimo navdušeni v Ljubljano, kjer nas bratje sprejmejo z odprtimi rokami.

kateri jo je na kolenih prosil ljubezni. In ona ga je res ljubila, vsa srečna je bila, ko je slo-nela na njegovih prsih in mu zatrjevala ljubezen z otroško udanim srcem. In ustvarila si je v svoji fantaziji raj, bodoči raj na zemlji in le zanj je živela ter je bila srečna.

Toda prišlo je nekaj tako nanadoma, kakor strela z jasnega neba je prišlo in je potrló Lidijo duševno in telesno.

Izprehajala se je v mestnem gaju. Šla je mimo rožnega grma in usulo se ji je cvetje pod noge. Vstrepetala je bila in odšla domov . . .

Doma jo je čakalo pismo. Neparfumirano je bilo in pisava jej je bila znana.

Velécenjena!

Najine vezi so pretrgane za vedno. Misli, da me ni bilo. Dobil sem bogato Dunajčanko. Obžalujem tvojo žalostno usodo, toda ne morem pomagati. Trpi in plakaj! Zadnji pozdrav!

Tvoj nezvesti Filip.

Tako se je glasilo pismo in bilo je dovolj za Lidijo. Mera njene bolesti je bila preobila. In od onega časa je bledeela in umirala počasi . . . počasi . . .

Vzdramila se je Lidija iz temnih misli in otrsela se je spominov, ki tako glasno nekaj govori. Zazrla se je v večerni mrak, ki je gospodaril v sobi in delal grozne sence kakor da bi bile pošasti, ki so trepetale, bližale se in daljile . . .

In Lidija je vstrepetala . . . Bilo jo je strah . . . Toda ne pošasti, ampak bala se je prevar sveta.

Zrla je zopet v polutemo in pred očmi se ji je zopet porajala mladostna ljubezen, polna najlepših načrtov in lepega življenja in slednjič gola in grenka prevara.

In iz prsi se ji je izvil težak vzdih. Postalo ji je vroče, pot ji stopal na čelo, oči so strmele v neprodarno temo, osinele ustnice pa so šepetale:

»Lepa sem bila in mlada, kakor cvetka v gaju sem bila in nisem poznala sveta.

Dvorili so mi in so se mi klanjali in so me strli . . . In zdaj? . . . Kam ste šli spremljevalci moje mladosti, moje lepote oboževalci, mojega telesa izkoriščevalci? . . .

Kakor sem bila ljubljena, sem sedaj zapuščena in usojeno mi je umirati sami v bedi . . . nihče luči ne prižge! . . .«

Tobačno delavstvo.

»Tobačnemu Delavcu« v odgovor. Delavke nam pišejo: Pri nas pri veržinkah nismo še čule, da je Ana Čretnik naš fice-direktor, da je pa dobra sestra privoščila starejšim delavkam boljše službe, zato smo ji pa tudi hvaležne. Želimo le, da kaj kmalu avanzira. To, da se, četudi že v letih, še tako krepko posmeja, dokazuje, da ne more imeti hudobnega srca, ker je jasno, da se hudoben človek nikdar tako z veseljem ne posmeje. Iz srca ji zato želimo, naj bi se še mnogo leta tako krepko in veselo smejala, kakor kaka 20 let stara deklica.

Kajnov pečat. V »Tobačnem Delavcu«, listu, kojega dejanski urednik nima toliko takta v sebi, da bi opustil lažljivo denunciranje lastnih svojih poštenih najožjih sorodnic, rdečkar, ki nosi po lažljivih, izmišljenih napadih na svoji lastni najožji sorodnici Kajnovo znamenje na čelu, se je v zadnjem »Tobačnem Delavcu« podal na polje lažnjivega ovaduštva. Sicer rdeča protikrščanska socialno-demokratska svojat s Kajnovim znamenjem na čelu nima pri nas nikakega pomena. Ostudne, neopravičene, izmišljene napade obsojajo tisti socialni demokrati, ki se ne strinjajo s Kajna vrednim postopanjem rdečega generalštaba. Razumno, da se naši ljudje krohotaajo počenjanju in bratovskim napadom »Tobačnega Delavca« na delavke. »Tobačni Delavec« naj izpremeni svoj napis, ki naj ga preosnuje v »Tobačnega delavstva ovaduš«. Tako naj se imenuje list s Kajnovim pečatom, imena »Tobačni Delavec« ne zasluži, ker ne zastopa koristi tobačnega delavstva, marveč koristi ovaduštva, licemerstva, hinavščine, laži in neumnosti.

Samoobramba. »Tobačni Delavec« čečka, kako da postopam z delavkami, ki niso v našem društvu. Pozivam ga: z imeni na dan! Kdo je tista, ki ni v našem društvu in se ji taka krivica godi. Resnica je, da jaz nikdar nobene delavke ne vprašam, v katerem društvu da je. Moja dolžnost mi pa nalaga, ker to spada v mojo službo, da gledam točno na delo. — Ana Čretnik.

Na napade socialno-demokratske delavske ovajalnice naj kršč. socialno delavstvo tako odgovori, da prekine prav vsako občevanje z redko nasajenimi cvetkami socialno-demokratskega maka. S socialnimi demokrati ne izpregovoriti nobene besede, prezirati jih. Kdo li naj govori z lažljivo delavsko izdajico in ovajalico? Je proti časti kršč. soc. delavstva. Somišljenice in somišljeniki, kadar se hoče v vaš razgovor vsiliti kaka rdeča ovajalica, prenehajte z razgovorom, ker delavske ovajalnice ne zaslužijo, da se pošteno delavstvo razgovarja z njimi. Socialni demokrati in socialne demokratinje naj se razgovarjajo s Kajnom, vredni niso, da se razgovarjajo naši ljudje z njimi.

Prometna zveza.

Ker v 43. številki »Naše Moči, neki železničar nas vse pozivlja, naj se oglasimo, želimo, da bi gospodje državni poslanci, kateri imajo srce za delavce, najprvo izvedeli, kako nam gre v naši službi na progji. Ker pričakujemo, da bi nam gospodje državni poslanci pomagali iz našega položaja, zato bodem vse popisal, kaj da sem, kaj moram delati, in kakšno plačilo dobivam za to. Skušal bodem vse kratko opraviti, ako bo le šlo. Doma sem iz srednje premožne kmečke hiše. Bili smo štirje bratje in

Zarila je glavo v blazine in pričakovala smrti . . .

Zunaj na ulici so ropotali vozovi . . .
Razbrzdani smeh iz gostiln je mrtvaško donél v zapuščenost . . .

Tema je postala grozna in neznosna . . .
Udarila je ura polnoči . . .
Lidija je vstrepetala, podprla glavo z blazinami in umirala . . . umirala . . .

V večnadstropni hiši na Dunaju je bila zbrana vesela družba. Elegantno opravljene dame so bile in gospodje v svetlih cilindrih in glaçe-rokovicah . . . Šampanjec se je iskril v čašah . . . Žarki električni žarilci so se odbijali od razkošja . . . Vsem je žarelo veselje na obrazih . . .

Polnoči . . .
V razkošno dvorano je stopil Filip in njegova zaročenka . . .

Živio-klici so zaorili po dvorani, kozarci šampanjca so žvenketali . . . Filipu pa je lezel mrak na obraz . . .

In nad domovino se je razprostirala tema, težek mrak je bil, ki ja zagrinjal tugo . . .

dve sestri. Posestvo mojih starišev je bilo precej zadolženo, tako da ni bilo mogoče ne meni ne kateremu mojih bratov preskrbeti boljše izobrazbe kot dvorazredno ljudsko šolo. S štiriindvajsetim letom sem bil prost vojaščine, potem sem pomagal delati svojim starišem na posestvu do 27. leta. Moj oče je prepustil posestvo mojemu starejšemu bratu, meni pa je zgovoril doto 150 goldinarjev, in ker me je bratova žena že po nekoliko tednih zelo hudo gledala, mi ni nič drugega preostajalo, kot iti po svetu s trebuhom za kruhom. Prosil sem pri železnici za delo na progji, kamor sem bil sprejet pred 11 leti z dnevno plačo 70 kr. Najel sem si stanovanje in hrano v gostilni, a že po malo mesecih sem izprevidel, da moja plača ne zadošča za hrano in stanovanje, dasiravno sem — resnica rečeno — stradal. Nato sem poprosil za stanovanje in hrano pri kmečki hiši. No, to bi še bilo, ali dotična gospodinja mi ni mogla tako zgodaj kuhati, da bi šel z zajtrkom v želodcu na delo, marveč sem večkrat bil skozi celi dan brez vsake tople jedi. Zato mislim, da mi ne bode nobeden zameril, ako sem sklenil, da se oženim, misleč, vsaj svoje domače ognjišče bodem imel. In to je tudi bilo. A kaj, ko ni medu brez pelina! Po malo letih imel sem skrbeti že za troje otrok. Da ni bilo lahko dobiti stanovanja za tako že obilno družino z malo plačo, si lahko vsakdo misli. Ker se mi je nudila prilika, kupil sem na precej visokem hribu na samotnem kraju in v slabem stanju se nahajajočo kajžo z malo njivico za 400 goldinarjev, kateri znesek sem le deloma pokrtil z doto mojo in od moje žene, misleč si, saj žena in otroci bodo imeli kam pod streho, ako mene zadene nesreča pri železnici. Tako se sedaj nahajam ne rečem v svojem domu, ker ga bodem mogel šele plačevati, obstoječ iz dveh sobic, veže in kleti, oddaljenem eno debelo uro od postaje, kamor imam vsako jutro ob 6. uri priti. Moja družina obstoji poleg žene še s 7. beri sedem otrok, kateri najstarejši je jedva 11 let star. Torej kako živimo? Moja žena vstane zjutraj ob pol štirih zelo tiho, da ne zbudi otrok, in to vsled tega tako zgodaj, da mi zamore skuhati zajtrk in opoldansko kosilo, katero vzamem s seboj. Jaz vstanem zadnji čas ob pol petih zjutraj, ako so otroci mirni, ako se pa kateri zbudi, moram nadomestovati pestunjo tudi ob pol štirih zjutraj. Ob tri četrt na pet je zajtrk, navadno mleko ali žganci. Ob petih je odhod. Ob 6. uri začnemo delati po progji. Gorje tebi, ako nisi ob določenem času na mestu! Ako zamudiš pet minut, moraš večkrat čakati celo uro, da začneš delat; seveda je tudi ena ura zgubljena v plači. Kaj delamo potem na progji? Prav vse, kar se tiče vzdrževanja proge, in drugih železničnih naprav v dobrem stanju. Menjamo prage in različne trame pri mostovih, vzdigujemo in uravnavamo tir, prevajamo in vzravnavamo gramoz, snažimo kanale jarke in rove itd. Vse to se dela, ne oziraje se na čas in vreme. Ko se ob vročem poletnem času uradnikom po pisarnah v mestih, sodnijah, davkarjih itd. pripozna vročina, in se jim vsled tega delo omeji na dopoldnevne ure, dasiravno, v kolikor je meni znano, nimajo nikjer pisarn pod milim nebom, niso uradniki izpostavljeni solnčnim žarkom, se nam prožnim delavcem prav nič ne pripozna, se na nas prav nič ne ozira, kakor da bi bila progja zgrajena po samih hladnih gozdih, po samih drevoredih in senčnih livadah. Ne, ne verjamem, da bode še kdo razum mojih tovarišev trpinov razumel težkoc in naporno delo, katero imamo skozi poletja prestati na progji! Zjutraj ob petih povžili nekoliko žgancev ali mleka, od 6. do 8. ure se že spotiš prav pošteno, ob 8. uri imaš oddiha četrt ure, potem delaš do poldne. Opoldne do ene imaš čas kosila. Kakšno kosilo pa je to? Saj sem že povedal! Zjutraj pred peto uro mi je žena skuhalo fižola in krompirja, za zabelo zadostuje večkrat kos čebule, vse to se je dobro premešalo, vzem sem seboj, postavil lonec v senčnat kraj in opoldne je bilo to moje kosilo. A lonec s fižolom ni šel v senco, marveč solnce je šlo na lonec in tako se ni malo krat zgodilo, da sem mesto hladnega fižola in krompirja dobil lonec na solncu in v loncu čisto gorak in kisel, dasiravno je pred enajstimi urami skuhan željen in nič okisan fižol. Drugi pot mi je žena zavezala v ruto (ker ni imela čala kuhat) precejšnji kos kruha. Moj tovariš, kateri ni bil tako bogato obdarovan z otroci, imel je poleg kruha tudi klobaso. Spravila sva najino kosilo pod neki most. Ko zvoní v bližnjem zvoniku opoldan, in ko moj delovodja da znamenje s piščalko, da je čas kosila, greva z mojim tovarišem po spravljeno kosilo. Odkritosrčno povem, da je moj želodec nehote se spomnil tovarišev klobase bolj kot mojega kruha, a kmalu sva izprevidela, da nimava vzroka imeti poželenja po drugem kosilu, kajti

prišel je med delom, ko smo bili oddaljeni na progji, nebodigatreba pes, se spel na most po tovariševi klobasi, vrgel najine cule na tla, strgal tovarišu ruto, vzem klobaso in razdrobil kruh; moj kos kruha pa vrgel ravno na bližnje mravljišče. Ker so pa najini želodci na vsak način hoteli imeti svoj del, šla sva v najbližnjo pol ure oddaljeno gostilno po kruh, a ker ne dajo kruha brez žganja, sva bila primorana spiti vsak kozarček žganja in hitrih korakov šla na svoje mesto nazaj, da sva prišla, predno je zapela zopet delovodjeva piščalka k delu. Tako je prožnega delavca opoldansko kosilo, tak je naš počitek! Po taki hrani in pri takem počitku naj potem še vihtim celi dan težki kramp! Je-li to mogoče? Da, je mogoče, ker mora biti mogoče! Je-li čudno, ako se marsikateri prožni delavec zgubi in vtopi v žganju, v jeružu? Ko se navžije od vetra in solca posušenega kruha, ali že od sopare skazene jedi, se napije mlakužne vode, kajti ob progji so le redki studenci, ni čuda, ako ga napade bolezen, ga zavija po želodcu in črevah, seže po edino mu znanem pripomočku, po šnopsu, samo da ga nekoliko speče, da ga omoti in misli, da je boljši; a le predostokrat so potem posledice žalostne za njega in za družino. — Gospodje nadzorniki, višji kontrolorji in ravnatelji! Zakaj ne pridete nas nadzorovat o času velike vročine, o času pekočih solnčnih žarkov? Zakaj se ne pridete prepričati, da tudi na progji vlada neznosna vročina, vročina, hujši od one v pisarnah? Zakaj se ne orientirate neposredno, osebno, kakšna hrana imamo na progji, kakšna so naša stanovanja in kako so obblečeni naši otroci? Vidite, spoštovani gospodje, tukaj je pravi vzrok, da se še niso razračunali tisti trije jubilejni milijoni, ki so bili za nas odmerjeni! Ker se niste hoteli prepričati, kako nam jih je potreba in kako krvavo smo jih zaslužili, zato se tudi ni delilo po pravičju, se ni delilo tako, kakor so predlagali svoj čas v parlamentu krščanskosocialni poslanci: da naj se začne enkrat pri nižjih, in ako bode zmanjkalo, naj zmanjka za višje uradnike. In ker se ni skrbelo za nas pravično, kako li morate od nas tudi poštenega dela zahtevati? — O drugih naših težavah bodem pisal prihodnjo nedeljo, ako mi bode čas dopuščal. E.

Med brati in sestrami.

Vič-Glince. Izvrstno, zoper naše pričakovanje, so člani tukajšnjega katol. slov. izobraž. društva rešili igro »Miklova Zala«. Kar vtopili smo se v hude čase naših pradedov ob turških napadih, ko smo pozorno sledili raznim prizorom igre. Nad dve uri trajala je igra, vendar je občinstvo z največjim zanimanjem sledilo posameznim točkam in izraževalo svoje priznanje s ponovljenim ploskanjem. Gledalcev je bilo toliko, da jih ni bilo še pri nobeni igri toliko v kljub temu, da so bile isto nedeljo v občini kar tri vinske trgatve. Iz tega lahko sklepamo, da pošteno delavstvo ljubi zabavo, pa tako, kjer uživa res razvedrilo in podpira dobro stvar. Ne mara pa razkošnih veselje, ki se ne morejo vršiti brez običajnega pleša, katere stanejo tolikan denarja, zjutraj je pa težka glava, težko srce — žep pa prazen. Na splošno željo se bo prihodnjo nedeljo, t. j. 10. oktobra, ob 4. uri popoldne igra ponovila. Torej somišljeniki in prijatelji poštenega razvedrila, v nedeljo na svidenje na Pavličevem vrtu. — Za danes mimogrede še opomnimo, da naš konsum le še ne dá miru nekaterim ljudem. Zlasti se trgovci g. B. vedno bolj zaganja ob naš konsum in oo. frančiškane, kakor da bi bili oni konsum ustanovili. Svetujemo, naj se kar mirno zadržijo. Kat. delavstvo tukaj je že mislilo na konsum, ko o župniji sv. Antona in oo. frančiških še tukaj govora ni bilo. Torej čemu tolikan zabavljanja! Ko so soc. demokrati odprli svoj konsum, ste molčali! Ali si katoliško delavstvo res ne sme poštenim potom pomagati do boljših razmer! Čegav pa je denar, ki si ga težko prisluži? Ali mu ni prosto, obrniti ga kakor on hoče! Gosp. B. bodite previdni, da si kaj ne nakopljete s svojo neznosno »protifarško« gonjo!

Jesenice. Zadnji »Naprej« zopet nori v poročilih z Jesenic. Baha se, da kar trumoma pristopajo v »rdeči« konsum. »Pa so res velike trume: Od meseca aprila pa do sedaj so prifehtali nekaj čez sto članov. Pa le takih po eno krono. Če bodo tako velike trume prihajale, še ne bode kmalu 200 članov, kakor se »Naprej« baha. Pa se tudi nekam čudno vse vidi. Vražja para, kakor da bi bila Kristanova prodajalna. Ali je? Minuli terek se je Kristan iz Ljubljane pripeljal, da je izložil nekaj kastrole v izložno okno. Ako pa ni njegova prodajalna, vam pa presneto malo zaupa. Na ta način ne

pozna enakosti. On je absoluten gospodar, kakor se vidi. V tovarni je tudi ponehala glorijska konkurencija, ker ni nič ceneje kot drugodi. Ako je katera stvar za vinar ceneje, je pa druga dražja in blago zadnje vrste. Rdeči tramtam ponehuje. Tončka je neki rdeči bratec prav pošteno nafarbal. Pa kakor se vidi, so Tonetu vse farbarije in laži dobre, samo da jih dobi odkodi, da zamaži z njimi »Naprejk«. Repenči se nad »Delavskim domom«. V svoji zmešanosti se veseli, da je pri zadnji predstavi ajmoht gorrel. (Socialnodemokratska godlja pa niti gorljiva ni.) Po prvi prihodnji predstavi bode Tonček gotovo pustil natisniti v »Napreju«, da je ajmoht pogorel in da bode on pepel pošnofal. Rdeči butec je videl oder razsvetljen, pa je mislil, da gori. Gorelo je gotovo v njegovi buči. Vzgal se mu je alkohol. Tone kliče na pomoč gerenta in glavarstvo, ko je gorelo v eni rdeči buči. Ako se kateremu vname alkohol, je dobra gnojnica. To bi imel Tone na pomoč dobiti. Naši rdeči tepčki so podobni onemu prodajalcu »sihe robe«, ki je držal proti mesecu arenka, misleč, da se mu speče — vidiš ogenj! Ali vas je kaj sram, ko tiskate take laži? Redarji vam tudi niso všeč. Pa le zaradi tega, ker imajo z vami preveč opraviti. Nam pa le zaradi tega niso všeč, ker ima občina z redarji stroške. Ko bi ne bilo liberalnih gostiln in socialnih demokratov, bi pri nas tudi redarjev ne bilo treba. Redarji so potrebni posebno zaradi tega, da varujejo gostilničarjem sodčke. Rdeči poštenjaki, vam je dobro znano in kakor pričakujemo, nam boste v prvem »Napreju« pojasnili, kam je mislil vaš sodrug poslati en sodček piva. Ali ga je mislil poslati centrali na Dunaj, ali svojemu žolodcu. Ker smo usmiljeni, ne objavimo imena zaradi njegove službe. Morda boste tako poštenu, da nam pojasnite, kako se tak sodček kupi, da ga kar pred gostilno na rame dene in ga vrže čez plot na kolodvor. Potem pa pride mož postave in reče: »golt, sodček nazaj!« Gostilničar ne ve nič za kupno pogodbo. Ako imate korajžo, le še po redarjih, potem bode šel eden vas ali pa še več s kolodvora v luknjo. Hočete še kaj več, dobite!

Sava. Po straniščih v tovarni se čitajo in tudi naravnost čujejo jako čudni izrazi, nekateri celo v globokem anarhističnem duhu, nekateri v jako živahnem agitatoričnem smislu. Prav posebno pa se odlikuje ustmena agitacija sodruga Bruna, za svobodno misel. To ti je pa junak za ta posel. Vedno ga najdemo na tem prijetnem mestu pri delu, ki ribari in lovi kaline v svojo svobodno mrežo, torej tam, kamo po vsej pravici vsa stvar spada. — V valjarnici pa sta si prav pošteno skočila v las predelavec M. in mojster Pavlica, seveda ne s pestjo, ampak z jezikom. Pavlica seveda je povdarjal svojo staro pesem, jaz sem mojster, pri tem pa zvrčal vso krivdo na delavce, za katero bi moral po vsej pravici on kot mojster biti odgovoren. Zato mu jih je pa tudi predelavec prav pošteno nasolil. No nam sta oba skupaj jako malo simpatična, vendar pa resnici na ljubo odločno izjavljamo, da ako prične predelavec M. pasivno delati in spravljati dela, le ki spadajo v njegovo področje, bi se takoj pokazalo, kak mojster je Pavlica. Dobro vemo, na kateri strani je pravica, pa se za enkrat nočemo vtikati vmes, čeprav mojster pravi, da nas ima predelavec vse na svoji strani. Svoj čas pa vse prinese, tudi nam so se že odprle oči, tudi mi vemo, iz koga in kaj se dela, čeprav pravi Pavlica, da smo še sto let za njim. Seveda z neumnostmi stoji on na pravem mestu. Zato se pa ima zahvaliti le miroljubnim delavcem, ki mu prizanašajo le zaradi njegove visoke starosti, da je sploh še mojster na Savi. Kajti surovo suvanje in pa klofute se ne prenašajo kar tako. — Pot, ki vodi iz Stare Save pod Možaklo h delavskim stanovanjem, postaja vedno bolj grabnu podobna. Mogoče vodstvo tovarne misli na gorjansko občino, da bi jo prevzela v oskrbo. Čudno, da se ravno delavce tako prezira, kajti ako bi bili na tej naselbini nastanjeni, mojstri ali uradniki, bi bila opremljena z vsemi modernimi udobnostmi. Za delavce je pa kar tako dobro, če prav mora pri tem trpeti celo gmotno škodo. Kajti vozniki, ki razvažajo razno kurivo, že za polovico dražje plačo ne marajo več voziti, kajti pot je že samanebi tako nesmiselno izpeljana, potem pa še ta graben.

Trst. Vedno veselejši pojavi se čujejo v korist krščanstva. Smrtna obsodba je izrečena liberalizmu na celi črti naše mile Slovenije. Poraz za porazom mora gledati poprej tako močna liberalna garda. Kranjska deželica se je najprvo otrešla tega »Nebodigatreba«, za njim Štajerska, slednjič tudi Goriška. Le na Tržaškem smo v tem oziru bolj v ozadju, a tudi tu

se začenja daniti, in upati je, da po vztrajnem boju bo tudi tu prišlo do zmage. — Tudi me dekleta, dasi v javnosti nimamo veljave, vendar imamo priložnost boriti se z liberalizmom. Kmalu bo leto poteklo, odkar je bil občni zbor zavoda sv. Nikolaja, v tačasni odbor je bilo izvoljenih 25 odbornic, dočim je v pravilih zavoda § 12 določeno število najmanj 12 in največ 20 odbornic. V odboru se nahaja 16 gospá in gospodičen, ki so po večini liberalnega mišljenja. Po čemu tolik odbor? Morda zato, ker gospe in gospodične si štejejo to v čast, nekaj služkinj pa zato, da so drugim za pesek v oči, brez da bi v odboru imele kako odločivno besedo. Zatorej dekleta, ako se slovenski krščanski možje vedno in povsod vrlo borijo, da potisnejo vse liberalce pod klop, mora biti tudi naša sveta dolžnost, da vsaj tam, kjer imamo tudi me pravico do glasovanja, da ravno isto storimo. — Bliža se čas občnega zbora v zavodu, ki je ustanovljen v naš blagor, katerega imamo dolžnost podpirati in vsestransko skrbeti za njegov obstoj. Ker se pa ravno tam tako močno razširja liberalni duh, ki izvira največ od narodno-naprednih odbornic, pazite, koga volite! Saj se ne manjka krščansko mislečih deklet, ki bi znale tudi to delo voditi. Zakaj naj služkinje vabimo gospe v odbor, da nas tam nadkriljujejo? Ali nima morda vsaka sama svojo gospo doma, ki ji zapoveduje, in katera premnogokrat nima odprtega srca zanjo? Ako gospe še pri istih posameznih, katere so pri njih v službah, iščejo le lastnih koristi, kako bodo delale za splošni blagor tistih, ki jih ne poznajo? — Če kmet spozna v tem svojo korist, da pri občinskih volitvah kmeta voli, ker ravno kmet spozna najbolj težnje kmečkega stanu, in mu zato laglje in bolj gotovo pomaga. Tudi me moramo spoznati, da bodo naše stanovske tovarišice mnogo bolj z nami čutile in bolje za nas delale, ker bolj spoznajo težkoče našega stanu. — Zatorej pazite na dan občnega zbora, da se v obilnem številu udeležite, in da vse volite in glasujete le za naše stanovske tovarišice, ki morajo biti le izvestno krščanska slovenska dekleta. Ni potreba, da bi jih bilo dva »tucata« in še ena povrh, zadostovala bi jih dvanajstorica. Glasujte vse za iste; zakaj katera ne glasuje z nami, je zoper nas in dela razpor. In to naj bi se izvršilo kolikor mogoče mirno, a odločno.

Okno v svet.

Hud poper. Kakor je znano, se socialnodemokratska struja, v vseh parlamentih udeležuje razprav v negativnem smislu. To se pravi: socialni demokratje stavijo vedno za tisti čas nemogoče zahteve in glasujejo proti mogočim. Jasno je, da s tem postopanjem škodujejo zelo slójem, katere zastopajo, zravene pa tudi socialistični misli sami. Misel, da se bode sedanjí družabni red dal spremeniti kar na mah, je prazna in abotna. Sprememba socialnega reda se bode izvršila do gotove meje, potom zboljšavanj in sprememb, torej reform. Ko bi se bile hoтеле druge stranke ravnati po socialističnem načelu in bi čakale na hipno spremembo družabnega reda, bi še danes v nobeni državi ne imeli delavskega zavarovanja in tudi ne drugih, delavsko varstvenih zakonov.

To napako taktike, je jela socialna demokracija polagoma spoznavati. V »Sozialistische Monatshefte« št. 16, tekočega leta je natisnjen spis Jules Louis Bretona, v katerem opisuje ministristvo Briandovo in pride do sledeče pomembne izjave, ki mora biti hud poper za otrpnele socialiste: »Glücklicherweise legen sich die Sozialisten immer mehr Rechenschaft darüber ab, dass es eine grosse Inkonzsequenz ist, unablässig Reformen zu verlangen, den Radikalen zu drohen, daß man ihren Bankerott proklamieren werde, wenn sie diese Reformen nicht auf der Stelle verwirklichen, und es systematisch abzulehnen, sich direkt, an der Ausarbeitung eben dieser Reformen zu beteiligen.« To se pravi: K sreči spoznavajo socialisti čimdalje bolj, da je velika nedoslednost vedno zahtevati reform (preosnov), pretiti radikalcem z proglašom bankerota, ako isti takoj ne izvede preosnov, pri tem pa sistematično odklanjati vsako sodelovanje pri istih reformah. Kolikokrat smo mi povdarjali to v »Naši Moči« in tudi na raznih shodih, pa smo bili zato od socialnih demokratov nevedneži, lažniki, tepci in Bog vedi kaj še vse. Sedaj pa priznava sodrug Breton sam to dejstvo in izraža veselje, da se je pričelo tudi v tem oziru v socialni demokraciji daniti.

Ko je Marks s svojimi tovariši snoval načela in organizacijo revolucionarne internacionale, pač ni pomislil, da je praktično nemogoče,

vse ljudi spraviti pod eno kapo. Kakor v tedanjih razburkanih časih ni premislil na to, da si ljudje žele mirnega razvoja. Fantazija revolucije leta 1848. ga je obvladala popolnoma. Imel je fiksno misel, da je mogoče uvesti socialne spremembe, oziroma novi socialni red, le z revolucijo. To se je kasneje pokazalo kot velika zmotá. Vendar pa vkljub temu socialni demokratje še sedaj po večini stoje na tem stališču. Toda, ako bodo hoteli, da se delavstvo ne naveliča čakati socialističnih nebes, bodo morali prijeti za praktično pozitivno delo. Agitacija s zabavljanjem na druge, ne bode vedno vlekla. Ako bode delavstvo videlo, da socialna demokracija samo odklanja pozitivno socialno napredno delo, bo pričelo godrnati, kakor Izraelci v puščavi proti Mojzesu. Zato je treba opozora še o pravem času. Dal ga je sodrug Breton, v podobi hudega popra, priznanja socialno-demokratske nedoslednosti.

Cenjene naročnike prosimo, naj se pri nakupovanju potrebščin ozirajo na trgovine, ki inserirajo v »Naši moči«. Kdor podpira naš list, podpirajmo ga tudi mi.

Ne pozabite, da je treba delati na vso moč za Vaše glasilo »Našo moč«. Čim več naročnikov, tem večji upliv bo imelo Vaše glasilo.

**Priporočamo našim rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO.**

A. Lukić

Slovenska

konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

A. Žibert

Ljubljana, Prešernove ulice

priporoča

**svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.**

SL. OBČINSTVU SE VLJUDNO PRIPOROČA

SPECERIJSKA TRGOVINA

IVANA TONICH

TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga
konfekcije za gospode in
dečke kakor tudi vedno zad-
nje novosti za dame in de-
klice. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg št. 10
priporoča svojo
trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.
Solidno blago. Zmerne cene.

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!
Ugodna prilika za nakupi vezenin,
pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih
čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.
Velika izbira drobnega in modnega blaga:
rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.
Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.
Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem
F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg št. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj torej brezplačno
dobi vsak človek
v lekarni Trnkóczy zraven
rotovža, lepo tiskano deset
zapovedi za zdravje.
Tudi po pošti se brezplačno
razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Miklošičeva cesta št. 8, pritličje
lastna glavica K 354.645-15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure
zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po
4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik
od vsacih vložnih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod
Avg. Berthold
Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko
stroko spadajočih naročil, kakor
povečavanje, reproduciranje, foto-
grafiranje tehničnih predmetov,
interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v
največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. de-
želne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice št. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:
Kaiserin Augusta Viktoria nosi 25.000 ton
Amerika 24.000 .
President Lincoln 20.000 .
President Grant 20.000 .

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi
direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo
samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico poraba brzovlakov
po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9
priporočata

svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

novosti v
konfekciji za dame.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica
prej. g. Jos. Černe. prej. g. Jos. Černe.
Jurčičev trg št. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in pristanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo iz-
redno veliko zalogo furnitur. — Glavno za-
stopstvo za Kranjsko zaloga strun za nihalne ure
v vseh dolžinah in debelostih.
Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramo-
fone in igre.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini:

Janko Češnik
(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice
v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in
moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do
12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron
50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot
gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.
Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r.,
predsednik. podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES
Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana
priporoča
izvrstno marčno pivo v sodčkih in
steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče
za cerkev, pogrebe in procesije.

voščene zvitke, izborni med-pltanec
koji se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni
velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča
in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska
modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19
se najtopleje priporoča.
Blago in cene brez konkurence.

Na drobno! **A. Šarabon** Na debelo!

Glavna trgovina: Zaloška cesta 1 Ljubljana Filijalka: Martinova cesta 24

Velika zaloga špacerijskega blaga, žganja, moka in deželnih pridelkov.
Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.
Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.